

Kieliparlamentti 2019: Ammatillisen koulutuksen kielitietoisuuden kehittämiseksi tarvitaan laajaa yhteistyötä

Kymmenes valtakunnallinen Kieliparlamentti järjestettiin 11.4.2019 Helsingissä. Parlamentin teemana oli **Kielitietoinen ammattikoulutus – Mitä ja miten työelämässä opitaan?**. Parlamenttiin osallistui vajaa 70 opetushallinnon, työelämän ja järjestöjen edustajaa, koulutuksen tarjoajaa, opettajaa ja tutkijaa. Tilaisuuden järjesti Kielikoulutuspolitiikan verkosto (www.kieliverkosto.fi), jonka toimintaa rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö.

Kieliparlamentin pääpuheenvuorossa professori Minna Suni (Jyväskylän yliopisto) esitteli tutkimuksen näkökulmia ammatilliseen kielikoulutukseen ja kielitietoiseen ohjaukseen. Ammatillinen kielitaito tarkoittaa monipuolisten kielellisten käytänteiden hallintaa, ja sen kehittyminen vaatii sekä aikaa että yhteisön tukea. Kommenttipuheenvuorot kuultiin lehtori Leena Hämäläiseltä (Tampereen seudun ammattiopisto), puheenjohtaja Elias Tenkaselta (Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto SAKKI ry) ja tohtorikoulutettava Penni Pietilältä (Helsingin yliopisto).

Kieliparlamentissa keskusteltiin muun muassa siitä, millaista kieliin (äidinkieli, vieraat kielet, suomi/ruotsi toisena kielenä, omat äidinkielet) liittyvää ohjausta opiskelijat saavat tällä hetkellä työpaikoilla sekä miten ammatillisen koulutuksen ja työpaikkojen kielitietoisuutta ja kielitietoista ohjausta pitäisi kehittää. Ammatillisen koulutuksen reformin vaikutuksia opiskelijoiden kielikoulutukseen ja yhteisiin tutkinnon osiin on liian aikaista arvioida. Hyvät käytänteet eivät kuitenkaan kehity itsestään, vaan opettajat tarvitsevat mahdollisuuksia, resursseja ja aikaa kehittää työtään. Vähentyneiden opetustuntien takia opiskelijoiden todellisista jatko-opintovalmiuksista ollaan huolissaan, vaikka opinnot antavatkin jatko-opintokelpoisuuden.

Kieliparlamentin kannanotot:

- Sekä ammatilliseen opettajankoulutukseen että työpaikkaohjaajien koulutuksiin tulee sisällyttää monikielisyttä ja kielitietoisuutta käsittelevä osio. Kielitietoisuus hyödyttää kaikkia opiskelijoita.
- Ammatillisessa koulutuksessa tarvitaan esimerkiksi kielen ja sisällön integrointia, kielitietoisuuden opetuksen ja ohjauksen lisäämistä sekä samanaikaisopetuksen kehittämistä.
- Yhteiset tutkinnon osat tarvitsevat oman työelämätoimikunnan. Lisäksi yhteisten tutkinnon osien ajoitusta tulee tarkastella yksilöllisesti suhteessa opiskelijoiden ikään ja ammatti-identiteetin kehittymiseen.
- Yhteistyötä pitää edistää niin koulutuksen järjestäjien ja työelämän, lukion ja ammatillisen koulutuksen, toisen ja korkea-asteen oppilaitosten kuin kielten ja ammattiaineiden opettajien välillä.

Kielikoulutuspolitiikan verkostoa koordinoi Jyväskylän yliopiston Soveltavan kielentutkimuksen keskus. Verkosto tuo yhteen kielikoulutuksen toimijoita, lisää tietoisuutta kielikoulutuksen moniulotteisuudesta ja vaikuttaa kielikoulutusta koskeviin päätöksiin Suomessa.

Lisätietoja:

- Projektitutkija Erja Kyckling (erja.p.kyckling@jyu.fi), Kielikoulutuspolitiikan verkosto